

Wù Kile Jomɔ Pu Kalaa!

Lisons la Parole de Dieu!
An ka Ala ka kuma kalan!

Livre 1: Leçons 1-20

---

2. Leké Zhude fiige ki bëeri ni Zheruzalemu shëen bëeri bi se na byi Yohana batizelipyé yíri wë?

  3. Jomc peke Yohana d'a jo pee di li shëe na w'a wuyë tirige Yesu mu wë?
-

Wù Kile Jomc Pu Kalaa !

Alphabétisation de Vie - guide biblique en langue mamara

Livre 1: Leçons 1-20
Deuxième Édition - février 2014

Copyright © 2006, Association pour la promotion de la langue mamara, BP 19, Koutiala, République du MALI.
Tous droits réservés

Toutes les citations bibliques sont extraites du Nouveau Testament en langue mamara, Copyright © Wycliffe Bible Translators 2005, en coopération avec Église Chrétienne Évangélique, République du Mali.
Avec permission.

Yohana batizelipyé jë Kile wo tudunmɔ̄ nigbɔ̄ wa wemu w'a pa Yesu jaha na ge. Wu keree k'a bi faha, na lɔ̄ wu cere faleye keree na fo na shë nɔ̄ wu yaliye keree na. Sipyijehemee pu bi ma na Kile wo Jomc pu yëre li nuri Yohana batizelipyé jɔ̄ na. Ali na ta Yohana bi bye Kile tudunmɔ̄ pu nigbɔ̄ wa, wuyë dirige funjɔ̄ ni wu bi li cë na Yesu w'a ma ge, na wee wu jë Kile tudunmɔ̄ pu bëeri wo nigbɔ̄, wemu w'a ye Kile tudunmɔ̄ pu samaa bëeri na ge. Ma Ibirayima yoo, ma Yusufu yoo, ma Musa yoo, ma Dawuda yoo, fo na shë nɔ̄ Ezayi na. Yohana ya li shë na Yesu ya ye pii bëeri na.

Yee mu do? Yesu ya ye Kile tudunmɔ̄ pu samma na laa, kelee ta yee wa wu ni pu samaa bëeri wii nigin?

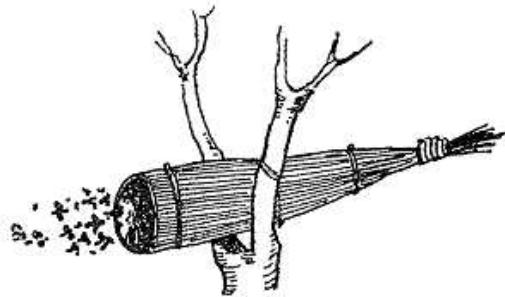
Jñuŋɔ̄ feni kalaa - Marika 1:7

Yohana Batizelipyé ya jo: « We w'a ma nɛ kadugo ge, wee fanha k'a jñehë nɛ wogo na. Na leele, na wu tanhaya mëere bë sanha, nɛ yaa ni lee ni wë. »

- Kalaatcogc -

- Kalaatcogc 20 -

Marika 1:4-8

⁴ Mu Yohana bye siwaga ki ni, na Kile jom̄ pu yere pyi sipyii pu mu na pu daajej̄e jo pu jurumu wu na p'i batize, kɔnhɔ pu jurumu w'i yafa pu mu. ⁵ Zhude fiige ki b̄eeri ni Zheruzalem̄ sh̄eēn b̄eeri pu bi se Yohana yíri, na yeree pu jurumu wu na, na puyε kaan Yohana wu mu wu na batizeni Zhuruden Gba l̄hɔ ki ni. ⁶ Yohana ye pyaa, j̄oh̄oȳ shiire faya yi bye wu na, s̄eeḡe di n̄e wu yap̄go. Kabeeye ni wegeye funj̄o s̄ere, yee yi bye wu j̄olige. ⁷ W'a bi Kile Kafila wu yu na: «We w'a ma n̄e kadugo ge, wee fanha k'a n̄eh̄e n̄e wogo na. Na leeble, na wu tanhaya m̄eere b̄e sanha, n̄e yaa ni lee ni we: ⁸ N̄e yee batize l̄hɔ ni, ga wee na ba yi batize Fef̄eεεr̄e Munaa ni.»

1. Yekε Yohana di bi yu sipyiire ti mu jurumu wu shizhaa na wε?

Kile Kafila	Yur̄c feni kalaa
1 Luka 7:11-16	Yohana 14:1
2 Macoo 19:3-9	Macoo 19:6
3 Luka 11:9-13	1 Yohana 3:1a
4 Yohana 6:5-13	Luka 18:27
5 Yakuba 5:7-11	Yakuba 5:8
6 Marika 4:35-41	Orome Sh̄eēn 8:31b
7 Yohana 3:14-18	Yohana 3:16
8 Macoo 25:31-34, 41	Yohana 10:27
1-8 Luka 10:17-20	Luka 10:20
9 1 Pyeeri 5:8-11	1 Pyeeri 5:8
10 Macoo 23:25-26, 29-33	1 Pyeeri 2:1
11 Heburuu 11:8-12	Heburuu 11:11b
12 Marika 8:34-38	Marika 8:34
13 Yohana 5:2-9	Macoo 11:28
14 Macoo 6:25-27, 31-34	Macoo 6:33
15 Kapegee 10:9-16	Macoo 28:19
16 Marika 2:1-12	Kapegee 4:12
9-16 1 Korente sh̄eēn 12:14-21	1 Korente sh̄eēn 12:27
17 Macoo 5:38-42	Macoo 5:39
18 Luka 11:42	Marika 12:33
19 Yohana 20:24-29	Orome Sh̄eēn 10:9
20 Marika 1:4-8	Marika 1:7

- Kalaatcogo 1 -

Luka 7:11-16

¹¹Lee nibyexhoo na a Yesu di gari kulo la ni lee mege je Nayini. A wu kalaapiire te, ni sipyiire t'i gari ni wu ni. ¹²Ba p'a tseeje kulo li tajege ki na we, a p'i jiri sipyii pii na, pu na gaanji ni na wa nixhugo ni faya ni. Wee ye nigin w'a bye wu nu mu. Wu nu wu be di bye naxhugosh. Kanha ki sipyii njehemee pu bi foro pinne ni wee cee wu ni, na se gbo wu taleje ni. ¹³Kafco ya wee cee wu na tuun wemu ni ge, a wu njiraara di je wu ni. A wu wu pye: «Ma ganha ba mee suu we!»

¹⁴A wu fulo pu na, na wu keje taha karaya yi na, a gbo wu l'vee p'i yere. A Yesu di jo: «Naji we, ne w'a ma pye mu, yiri!» ¹⁵A wu yiri tiin na jomco joc kon. A Yesu di wu kan wu nu wu mu.

¹⁶A sipyii pu beeri di fya, a p'i ganha na Kile sconi na: «Kile tudunmo nigbo w'a wuyee she wu niye ni. Kile w'a pa wu sipyii pu teg'e.»

2. Yeké Yesu d'a jo kónhó nakaara di xhó Tomasi ni we?

3. Piike Yesu d'a she na pee pu je duba nagoo pu we?

Tuun wemu ni Yesu ya xu na je ge, wu ya ta wuyee she wu kalaapiire ti beeri na lee taapile li ni we. W'a wuyee she wu kalaapiire ti sara na ga, Tomasi bi bye ni pu ni we.

Tuun wemu ni kalaapiire ti sara ya Tomasi pye na pee ya Yesu ja ge, Tomasi ya dà yee na we, na fo wee bu wu ja, na keje taha wu na. Lee ya li shéen na Tomasi wo n'a daa w'a bi po ja ni keje daha na, na ta n'a daa wemu Yesu ya zhaa sipyii pu beeri nigin nigin mu wee di pu pyi duba nagoo pu ge, wee je na dà ye wee Yesu na nakaara baa na ta ma ya wu ja kelee na keje taha wu na ba Tomasi ya li pye we.

Dii mu wo n'a daa wu di je we? Ta nakaara wa mu ni Yesu shizhaa na keree kii ni ba Tomasi ya pye we?

Le Yesu ya zhaa mu mu ge, lee li wa me na ma dà wee na nakaara baa kónhó ma be di bye duba pya wa. Ma ganha bu jo fo m'a wee ja ma na dà wee na we. Bani Kile Jozaama pemu Yohana ya ka ge, li wa pee Jozaama pu ni na: «Piimu pu je pu ya ne ja we, na dà ne na ge, pee je duba nagoo.»

Júñó feni kalaa - Oromé Sheéen 10:9

Ma bu yere li na, na yi jo ma joc ki ni na Kafco wu je Yesu, na dà be li na ma zo wu na, na Kile ya wu je na yeege xu ni, ma na ba sho.

- Kalaatcōgō 19 -

Yohana 20:24-29

²⁴ Yesu ya wuyε shε wu kalaapiire ti na caja kemu ge, kalaapire lemu mege ki ne na Tomasi, p'i wu pyi sanha na «Ijmami» ge, wee bye ni pusamaa ni kee caja we. ²⁵ A Kalaapiire ti sara di ba wee pye: «Wèe ya Kafōo ja!» A Tomasi di pu pye: «Ne kunni bye ne tōrō ti fe pu ja wu keye yi na, na na kabee taha tee tōrō te wo fe pu na, na na kejε bε taha jmaga ki wo fe pu bε na wu kabanugo ki na we, ne da ga dà yi na bada we.» ²⁶ Ayiwa, a cewuu nigin di doro, a kalaapiire t'i ba shε tiye pinne sanha puga ki ni. Tomasi bε di bi bye ni pu ni kee caja. A p'i gburaya yi shōhō. A p'i ba binne Yesu fo ja puye niye ni. A wu pu pye: «Kile wu ja niye kan yi mu.» ²⁷ Lee kadugo na a wu Tomasi pye: «Tomasi, fulo nahā, m'a ma kejε ki taha na keye yi na ma wii; ma bu xhō m'a ki taha na kabanugo ki bε na wii. N'a daa baara ti yaha, m'a da daa na na.» ²⁸ A Tomasi di wu pye: «Ebe! Mu wu ne Kafōo ni ne Kile!» ²⁹ A Yesu di wu pye: «Mu ya ne ja ge, lee bε l'a mu pye mu ya dà ne na we! Piimu pu ne pu ya ne ja we, na dà ne na ge, pee ne duba nagoo.»

1. Tuun wemu ni kalaapiire ti sara ya Tomasi pye na pee ya
Yesu ja ge, a Tomasi di yekε jo we?

1. Jcgo wu d'a xu we?

2. Lekε Kafōo d'a pye lee di li shεε na w'a juŋo jaari sipyii
na we?

3. Lekε sipyiire ti bεeri d'a pye we?

Naxhugoshō wu poo wu xhu we ni wu ja nigin pe wu xhu w'a pye tēhēne baa nere ni jnathanha ja wu mu. Wu poo wu nixhugon, wu ja nigin pe wu w'a bi wu keree jaha shōnri ge, a wee bε di wakaraa xu. Yesu ne jnjaara fōo ni lojine kanvōo. Wu na naxhugoshō wu ja nigin pe wu ne, lee ya li shεε na wu ne fanhaya bεeri fōo bε.

Ta Yesu ya juŋo jaari ja mu na kaa la shizhaa na?

Juŋo feni kalaa - Yohana 14.1

A Yesu di pu pye: «Yi funyō ganha bu da bεn we.
Y'a daa Kile na, yi da daa ne bε na. »

- Kalaatccgo 2 -

Macoo 19:3-9

³A Farizheen pii di fulo wu na, kɔnhɔ p'i wu peri wii. A p'i wu pye: «L'a saha ná wu wu shɔ gbaga xɔ kañuñɔ bεeri na ya?» ⁴A Yesu di pu pye: «Ta yee ya li kalaa Kile Kafila wu ni wε? Na: <Fo koñɔ ki jñckɔñcɔ na, koñɔ ki yaavɔɔ w'a pu yàa ná ni cee.» ⁵Na jo: <Lee wuu na ná na ba wu to ni wu nu yaha, na crɔnɔ wu shɔ na. Pu shuun wu na bye ceepuuro nigin.» ⁶Lee funjɔ ni, pu jñe nige shuun wε, ga fo nigin. Ayiwa Kile ya lemu pye nigin ge, sipyaa ganha bu lee waagi wε.» ⁷Ga Farizheen p'i wu pye: «Wee tuun wu ni jaha na Musa d'a jo na ná ba da wu shɔ yaha, na wu fññhε gbaxɔɔrɔ sème yàa kan wu mu wu na wu yaha wε?» ⁸A Yesu di pu pye: «Yee niwegee k'a waha, lee wuu na Musa ya gbaxɔɔrɔ ti koro kan yee mu. Ga fo taashiine li ni, li bi byi mu wε. ⁹Ne kunni w'a da yi jo yi mu jo sipyaa sipyaa w'a wu shɔ gbaga xɔ ge, cee wu bu da wu ya dɔɔcɔrɔ pye, a lee di gbaga ki xɔ wε, ná wu bu wu yaha, na watii leñε, dɔɔcɔrɔ w'a pye.»

2. Kagbɔhɔɔ kiikε Farizheen pu bi yeri wà pyebaa wε?

3. Yeke Yesu d'a jo pu mu na p'a lee pyi wε?

We xuu we ni Farizheen p'a bi kadugo le see keree kii ni kee kiimu ki jñe kagbɔhɔɔ ki ge. Na yanmuɔ wo na gaan Kile mu, a lee di jñeri pu mu kalee dorogo. Pee bi puyε wii na pee jñhɔ jñe Kile wo koo li jaari wu shizhaa na wε, bani ali pu keñε yanmuɔ yi nifenheññεññε be, pu bi kee be wo jagi wo na gaan Kile mu. Pu bi lee bεeri pyi na ta pu zɔlɔɔ d'a lii Kile na.

Yesu funjɔ wa mu be wo Kile koo jara li pye na kalee mu ya dorogo ye na ma egilizi ni, na ta ma di ya ta ma zɔ wu kan wu mu wε. Yesu funjɔ wa lee na wε.

Ma jñifeere ti ni, ta mu ya kaa la cε lemu l'a li sheε na Kile kaa ya dan mu ni ma zɔ wu bεeri na?

Jñuñɔ feni kalaa - Marika 12:33

Kile na taan ma mu ma zɔ wu bεeri na, ni ma fungɔngɔ ki bεeri, ni ma fanha ki bεeri. A ma sipyinji be di daan ma mu ba mayε pyaa ki jñe wε, lee ya pele saraya nizogoyo ni saraya tuuyo ye bεeri na.

- Kalaatcɔgɔ 18 -

Luka 11:42

«Bɔɔngɔ ki wa yee wogo Farizhεen, bani yee wa nanayi, ni shiga yaŋmuŋɔ ni loyɔ yaŋmuŋɔ yi saya bεeri lagi wo. Ga y'i da gbara yi taan ni Kile ni, y'i da tiime keree pyi wε. Yee bi yaa na kii kagbɔhɔɔ kii pyi, na te nibiire te fara kee na.»

1. Keree nifɛnhɛfɛnɛŋɛe kiikɛ tuugo Farizhεen pu bi byi wε?

1. Ta koro ya kan ná mu wu já wu shɔ gbaga xɔ kaŋuŋɔ bεeri na?
  2. Jaha na Musa di bi gbaxɔɔrɔ ti koro kan wε?
  3. Sipyɑ wa bu wu shɔ gbaga xɔ, na watii lenjɛ, jaha weefɔɔ d'a pye wε?
-

Kuruŋɔ ka bye Yawutuu pu mu kee mεgε jε na Farizhεen kuruŋɔ. Kee kuruŋɔ ki wo sipyii pu bi puyɛ wii na pee p'a Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya wu koro jaari li jaarigana na, na ta yee di jε can wε. Kee kuruŋɔ ki wo jidaan wu bye na yegeye tifuuŋɔ kaan Yesu mu. Yee yegeye ye jaha ki bi tii pu ceepuuro la keree na, na ta puyɛ pyaa d'a li cε fiinjɛ na Kile ya she kee keree ki ni.

Ta ne bε ya yaa na yee yegeye yi tuuyo kaan Kile baaripyii mu?

Juŋɔ feni kalaa – Macoo 19:6

Lee funjɔ ni, pu jε nige shuun wε, ga fo nigin.
Ayiwa Kile ya lemu pye nigin ge, sipyɑ ganha bu
lee waagi wε.

- Kalaatccgo 3 -

Luka 11:9-13

⁹ «Ne kunni na yi jo yi mu, y'a neeri, yi na da daa. Y'a zhaa, yi na da jaa. Y'a gbura ki kuuni, gbura ki na da muri yi mu. ¹⁰ Bani sipyaa sipyaa w'a neeregé pyi ge, wee na da daa. Wemu w'a zhaa ge, wee na da jaa. Wemu w'a gbura ki kuuni ge, gbura ki na da muri weefoo mu.

¹¹ «Pya to weke wu wa yee ni wu ja wu fya neeri wu mu, wu wo kan wu ja wu mu fya wu wege ni we? ¹² Kelee yee wa pya bu xhucere neeri wu mu, wufoo na zoco di na kan wu mu xhucere li wege ni ge? ¹³ Wee tuun wu ni, yee piimu p'a kolo ge, yee bi yasaaya kangana ce mu yi nagoo pu mu. Ayiwa, ta yee fugba To wu da ba Fefere Munaa li kan fo xuuni li neerivee pu mu we?»

2. Leké Yesu d'a she na wèe ganha ba lee pyi-i we?

3. Wa bu kaa la pye ma na, kelee wa bu kaa la sha ma mu, kelee wa bu yaaga ka neeri ma mu, naha sheshere teke Yesu d'a kan wèe mu lee la shizhaa na we?

Kile tudunmoo Musa wo tuun wu ni, kakuuno li bi bye kakuuno wo footono na saha ni saliya wu ni.

Ga nime kalaa wemu Yesu ya kan wèe mu ge, wee ne na wa ganha bu kakuuno taga kakuuno la foo to we.

Ta lee ya faha me tapyege ni ya?

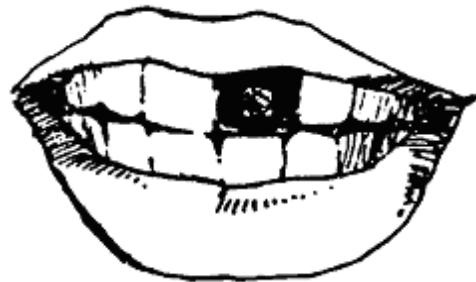
Wa bu kakuuno pye mu na, mu da li shoonri na be ni Musa wo saliya wu keree ki ni laa mu da li shoonri na be ni Yesu wo nijoyo yi ni?

Jnujo feni kalaa - Macoo 5:39

Ga ne kunni wa da yi jo yi mu jo wa shishiin ganha ga kakuuno taga kakuuno la foo to we. Sipyaa wa bu kadaa ja ma kanige nibegé ni, ke ki be tagi wu mu.

- Kalaatcōgō 17 -

Macoo 5:38-42

³⁸ «Yee ya yi logo na l'a shee na: *ŋii li nee nii wo tegē, gaan di nee gaan wo tegē.*»^{*39} Ga nee kunni wa da yi jo yi mu jo wa shishiin ganha ga kakuunō taga kakuunō la foo tō we. Sipyā wa bu kadaa ja ma kanige nibegē ni, ke ki be tagi wu mu.⁴⁰ Sipyā wa ba giin wu ma yiri fanha mu, wu ma fadebire shō ma na, fadegbōhō kiye pyaa be kan wu mu.⁴¹ Fanhafō wa bu ma karamu na fo ma wu wo tuguro lō, m'a kilo nigin jaari ni ti ni, ti lō wu mu, m'a kiloo shuun jaari ni ti ni.⁴² Wa bu yaaga ka neeri ma mu, wu kan. Wa ba foo shaa ma mu, ma ganha bu zhe lee ni we.»

-
1. *ŋii na nee nii wo tegē, gaan di nee gaan wo tegē, yee kori nee dii we?*

1. *ŋomēe leke Yesu d'a lō wèe mu Kile-neerege shizhaa na we?*
2. *Ta pya to na zō di wō kan wu ja mu fya wege ni, kelee di nà kan wu mu xhucere wege ni ge?*
3. *Ayiwa, naha yaaga wèe fugba to wu da ba gan ki neerivee mu we?*
-

We xuu we ni Yesu ya kalaa kan Kile-neerege shizhaa na. Wee kalaa w'a li shee na ma ba Kile neeri, na nakaara baa Kile d'a ma kewaya wo yaha bada we. Kile-neerege funjō ni Kile ya yasaaya kaan wu nagoo mu.

Ta mu ya tuun wa taa na Kile neeri me ma wo labye wu kejē ni?

La le Kile-neerege ni, wu na da ma keree yari, bani mu kaa ya dan wu ni.

ŋunjō feni kalaa - 1 Yohana 3:1a

Wèe kaa ya dan To Kile ni fo xuuni, fo w'a wèe pye wu nagoo. Can wu nee wii, wèe ya pye wu nagoo.

- Kalaatcogo 4 -

Yohana 6:5-13

⁵ A Yesu di ba wu juuŋɔ yirige, na sii sipyii nijehemee ja pu na ma wu yíri. A wu Filipe pye: «Mii wèe di wa da já yalige ta di zhɔ pii sipyii pii bëeri mu wε?» ⁶ Yesu ya yee jo kɔnhɔ wu logo ye Filipe ju na, lee be wε, w'a bi yaa na lemu pye ge, wu bi lee cε. ⁷ A Filipe di wu ju shɔ na: «Wù funjɔ bi jε nago kanna pu bëeri di pu cɔyɔ piri-para ye, ali wèe jεhe waridεnɛe xhuu shuun (200) bε taga yalige shɔ, kee da ga yafiin bε ju pii na wε.» ⁸ Na pu yaha pee jomɔ pu na, Yesu kalaapire lemu mege ki jε na Andire ge, w'i jε Pyεeri cuun ge, a wee di jo: ⁹ «Funana la wa naha, buuri juuŋɔ kaguro ni fyaa shuun wu wa li mu, ga naha yee di wa da ju pii sipyijehemee pii na wε?»

¹⁰ A Yesu di wu kalaapiire ti pye: «Yi sipyiire ti tejε juŋε ki na.» Jnagara nijehere ti bye wee xuu wu ni. A sipyiire t'i diin diin. P'a bi namaakabɔfɔŋɔ kaguro (5000) shi tɔrɔ pee sipyii pu ni. ¹¹ A Yesu di wee buuri we lɔ na baraga taha Kile na, na wu kan p'a loolo pee sipyii pu na. A wu fyaa pu bε pye mu. A pu bëeri di li na din. ¹² Ba sipyiire t'a li xɔ wε, a Yesu di wu kalaapiire ti pye: «Yi buuri jukoroyo yi saya lɔ, kɔnhɔ yi ganha bu gyεegi wε.» ¹³ A p'i yee buuri jukoroyo yi lɔ, na taga sagajaa ke ni shuun ji. Sipyiire t'a li xɔ buuri juuŋɔ kaguro wu ni, a wemu di gori ge, wee kaa l'a jo me.

1. Yaagana lekε na ceepuuro d'a yàa wε?
2. Ali na ta ceepuuro ya yàa ni yatenye nijehεye ni, ceepuuro jε juu wε?
3. Ceepuuro ti bëeri da ba bye jii kelee tɔgɔ, ta lee bi da jɔ me? Jnaha na wε?

Kalaa wemu wèe ya daa we xuu we ni ge, wee ya naha tii ceepuuro ni yatenye na. Piimu bëeri pu jε Kirisa wo n'a daa sipyii pu ge, pee bëeri nigin nigin wu jε ba yatenye jε wε, Wa bëeri ni wu tayerege ni wu loolodaa ni wu labye. Ali na pu ta p'a jεhe, pu bëeri na fara puyε na, pee pu jε Kirisa wo ceepuuro nigin ye pe we.

Wa ya pɔrɔ wa na Kirisa wo puga ki ni kelee Kirisa wo labye wu ni wε. Ba yatenye bëeri jε me ni yi labye wε, mu li wa Kirisa bε wo n'a daa fεe pu be mu wa bëeri ni wu labye.

Wemu w'a Kile Jomɔ pu yεre li pyi ge, wee ya pɔrɔ egilizi wu pɔvɔcɔ wu na wε. Wemu w'a Kile jεeri sipyii mu p'i juuŋɔ ge, wee ya pɔrɔ nɔhɔpiire ti wo kalaavɔcɔ wu na egilizi wu ni wε.

Labye weke kaa Kile d'a le mu kejε ni egilizi wu ni wε? Kile bi ma pye wu labye wemu tuugo bëeri wo pyevɔcɔ wu egilizi wu ni, ma ganha bu da zhɔc wee ni wε. Wu co ni keye shuun ni m'a ma see le wu ni.

Jnuŋɔ feni kalaa - 1 Korente sheen 12:27

Yee bëeri p'a pinne na bye Kirisa wo ceepuuro. Yee bëeri nigin nigin wu jε wu ceepuuro ti yatenye ya.

- Kalaatcogc 9-16 -

1 Korente shœen 12:14-21

¹⁴ Ayiwa, ceepuuro ya yàa ni yatengé nigin ni wε, ga yatenyé ni jñehεyε ni t'a yàa. ¹⁵ Tccogc bu jo na ba ni kee di wa kejε wε, wee tuun wu ni na kee nijε wa ceepuuro ti ni wε, lee na ki nijε kɔn wolo ceepuuro ti yatenyé yi ni ya? ¹⁶ Niwii bε bu jo na ba ni lee di wa jii wε, wee tuun wu ni na lee nijε wa ceepuuro ti ni wε, lee na li nijε kɔn wolo ceepuuro ti yatenyé yi ni ya? ¹⁷ Sipyä ceepuuro bεeri da bi bye jii yε nigin, dii wu bi da da nuri wε? Kelee ti bεeri da bi da niwii yε na, dii wu bi da da nugo nuri wε? ¹⁸ Ga li can koo ni, Kile ya ceepuuro yatenyé yi bεeri nigin nigin le ti ni, na bε ni wuyε pyaa jidaan ni. ¹⁹ Ceepuuro ti bεeri da bi da yatengé nigin yε na, ta ti bi da bye me sanha ceepuuro? ²⁰ Lee wuu na ceepuuro yatenyé y'a jñehε, ga ceepuuro te di jñ nigin yε pe.

²¹ Lee wuu na jii da já kejε pye: «Nε yaaga wa mu ni wε.» Jñuñc bε di da já tccyc pye: «Nε yaaga wa yee ni wε.»

1. Sipyii juu mu Yesu d'a yalige ki kan wε?

2. Dii Yesu d'a pii sipyii pii bεeri jɔ sha wε?

3. Ta sipyiire t'a li na yalige saja yaha ya?

Ba kalaapiire t'a funana la ja ni buuri jñuñc kaguro ni fyaa shuun ni wε, a p'i yee ta y'a cεrε sipyiire ti jñshaga ki ni. Ga a Yesu di yee lɔ, na yi jñehε fo sipyiire ti ya yi li xɔ wε. Ma ce l'a pye kakanhana. Lee na le li wa ma mu ge, ma ganha ba lee wii na l'a cεrε toro fo Yesu da já kakanhana taga li jñehε wε.

Jñuñc feni kalaa - Luka 18:27

A Yesu di jo: «Le l'a sipyii já ge,
lee ya Kile jani wε.»

- Kalaatcogo 5 -

Yakuba 5:7-11

⁷ Lee wuu na na cebooloo, yi yi logoo ki mara fo yi shε nɔ̄ Kafɔ̄ cabanya na. Yi yi funyɔ̄ kɔ̄n ni faapye ni. Faa yapyiire temu ti jne wu tadaña ge, wu ma wu luu mara na yere tee sige. Wu ma wu luu mara na co juymorɔ̄go zanhaya na, fo na shε nɔ̄ juymoka-zanhaya na. ⁸ Yi bε pu yi logoo mara lee maragana li na y'i lowagaa ta bani Kafɔ̄ paduun w'a tεεŋɛ xɔ̄.

⁹ Na cebooloo, yi ganha ba logoo yirige yiye tàan yi da yiye zɔ̄lɔ̄ yu wε, kɔ̄nhɔ̄ kiiri ganha ba gɔ̄n yi na wε. Kiiri kɔ̄nvɔ̄ wu paduun w'a nɔ̄ xɔ̄. ¹⁰ Na cebooloo, Kile tudunmɔ̄o piimu p'a bi Kafɔ̄ jomɔ̄ pu yu ge, pee ya kanhama xu, na pu logoo mara kanhama pu tuun wu bεeri ni. Y'a pee wii, yi da se pee feni. ¹¹ Sipyii piimu p'a kanhama soro, na gori yaha n'a daa wu ni ge, pee wèe ya byi duba nagoo pee. Zhɔ̄bu bi wu luu li mara maragana lemu na ge, y'a yee logo. Kafɔ̄ ya pa lemu bε pye wu mu kurogo ki na ge, y'a lee bε cε, bani Kafɔ̄ njinaara te, ni wu cemε p'a pεle.

m'a ma yasinnegε ki lɔ̄ m'a se puga!» ¹² Taapile ni a wu yìri, na wu yasinnegε ki lɔ̄, na foro kari pu bεeri jii na. A l'i bye kakanhana pu mu xuuni fo pu na baraga téri Kile na, na yu: «Wèe sanha le jɔ̄hɔ̄ ja wε.»

1. Ná weke tuugo ki bye sipyii shishεere kejε ki ni wε?
2. Yesu ya pee wo n'a daa wu ja ge, na yekε jo wε?
3. Se weke wu wa Yesu ni na wu yaha jijε ki na wε?

We xuu we ni Yesu ya kagbɔ̄hɔ̄ shuun pye ná kabanuxuyo shuun fɔ̄ wa mu: W'a wu jurumu wu yafa wu mu, na nɔ̄hɔ̄ wu cuuŋɔ̄. Lee ya li shεε na wεre ya ta jurumu bε na: Tee jne na dà Yesu na.

Ta mu ya jurumu wa pye? Ta wee jurumu w'a funzhaga shan mu na? Ta wee jurumu w'a ŋmunumɔ̄ pari mu na ya?

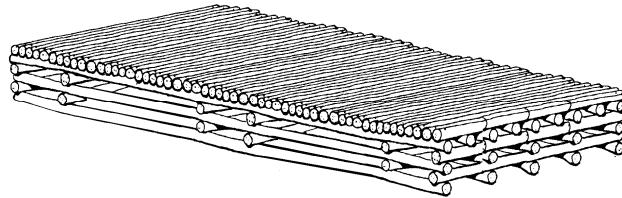
Ma funjɔ̄ bi jne m'a shɔ̄ wee jurumu wu na, pa Yesu mu ma daburajε jo ma jurumu wu na, taapile ni Yesu na ma jurumu wu yafa ma mu, bani se wa wu ni na sipyii pu wo jurumu wu yafani pu mu.

Juŋɔ̄ feni kalaa - Kapyegee 4:12

Watii jne wà nige wemu na já sipyia shɔ̄ Yesu kadugo na wε, bani Kile ya ta watii kan sipyii mu nige, wemu na já wèe shɔ̄ ke jijε ke na Yesu kadugo na wε.

- Kalaatcōgō 16 -

Marika 2:1-12

¹ Ba piiye ya ya toro we, a Yesu di guri shē Kaperinōmō ni. A sipyiire t'i yi logo na puga wu wa. ² A sipyijehemee di ba binne, fo tayerere be ya daa ali kujō li be jō na we. A Yesu di Kile Kafila jo pu mu. ³ Wee tuun wu ni a sipyii pii di ba ni ná kabanuxuyo shuun fō wa ni. Wee na jē namaa shishere keye ni. ⁴ Sipyii pu jehene kejē ni pu ya já gbara Yesu na we. Puga kemu ni wu jē ge, a p'i kee wo kataja ki lahala wu jūnō na, na ná wu ni wu yasinnege ki tirige kee wege ki ni. ⁵ Ba Yesu ya pee wo n'a daa wu ja we, na ná kabanuxuyo shuun fō wu pye: «Na ja, ma jurumu w'a yafa ma mu.»

⁶ Lee bi saliya karamōgōlōo pii ta wà tiinne na, a pee di ganha na yu puyé funyō ni na: ⁷ «Jaha na we ná we di yu le jogana le na we? Kile mēge we ya gyeeegi. Jōgō wu d'a já jurumu yafa sipyia mu ni Kile yē be we?»

⁸ Taapile ni a Yesu di pu fungōnyō cē, na jo: «Jaha na ke fungōngō ke tuugo d'a tigi yee funyō ni we? ⁹ Na ná kabanuxuyo shuun fō wu pye: «Ma jurumu w'a yafa ma mu.» kelee na wu pye: «Yiri m'a ma yasinnege ki lō, ma da jaari.» Leké l'a faha we? ¹⁰ Ga, kōnhō y'i li cē na Sipyia Ja wu yaha jinjē ki na, se wa wu ni w'a sipyii pu wo jurumu wu yafani pu mu.» A wu ná kabanuxuyo shuun fō wu pye: ¹¹ «Né w'a jo mu, Yiri,

1. Wèe ya yaa na wù logoo mara fo tuun wekē we?

2. Jaha na Yakuba d'a kiricēen taanna ni faapye ni we?

3. Jōgō wu jē duba pya we?

Kalaa wemu wu jē we xuu we ni ge, wee ya li shēe na kanhama ya nō ali Kile wo tudunmōcō nigbōcō pu be na, Zhōbu wa pee ni. Ga pee bēeri ya pye kanhama sorovē.

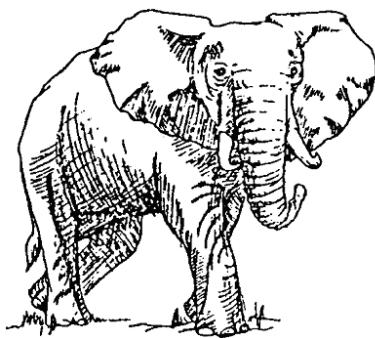
Lee wuu na kanhama tuugo bēeri ni mu wa ge. Kelee kanhama tuugo bēeri pu da ba nō ma na ge, la le m'a pu soro, m'a ma luu li mara. Ma bu lee pye, ma be na bye Kile wo duba pya wa.

Jūnjō fēni kalaa - Yakuba 5:8

Yi be pu yi logoo mara lee maragana li na y'i lowagaa ta banī Kafōcō paduun w'a tēējē xo.

- Kalaatccogo 6 -

Marika 4:35-41

³⁵ Kee canuŋo ki yakorj, a Yesu di wu kalaapiire ti pye: «Wù she gba wu kadugo.» ³⁶ A p'i sipyiire ti yaha kari. Yesu bye kɔrɔgɔ kemu ni ge, a wu kalaapiire t'i gari kee ni ni wu ni. A kɔrɔyɔ ya bε di binne kari ni wu ni. ³⁷ A kafεegbɔhɔ ka di yìri, a lokuruyo y'i ganha na dun kɔrɔgɔ ki funjɔ ni, fo na zhaa di ki ni lɔhɔ na. ³⁸ Yesu bi bye na ȳmuncɔ, kɔrɔgɔ ki kadugo yíri, na wu ȳnunjɔ taha nudahanja ka na. A wu kalaapiire t'i wu ne, na wu pye: «Wù Karamɔgɔ, wù na da gori lɔhɔ ni, mu wa lee wii kaa-i gε?» ³⁹ A Yesu di ne, na sele kafεegε ke ni lokuruyo yi na, na jo: «Yi yere!» Taapile ni a kafεegε ke ni lokuruyo yi bε di yere. A tunmɔ pu bεeri di yere.

⁴⁰ Lee kadugo na a Yesu di wu kalaapiire ti pye: «jaha na yee di fyagi mε we? jaha na n'a daa di sanha sii pye yee mu-i we?» ⁴¹ Ga, a p'i fya xuuni na ganha na puyε pyi: «We ná we d'a sii jɔgɔ we? Kafεegε ni lɔhɔ bε na wu ȳcmee coni.»

1. Jaha Kile d'a she Pyεeri na fatobɔgɔ ki funjɔ ni we?

2. Mujuu l'a Pyεeri pye na wu ya gbo wu xa ge, jaha na Pyεeri d'a le bye she we?

3. Pyεeri na she yi li ni, lee ya ta Pyεeri pye kajii fɔ wε, jaha na we?

Yawutu wu bi bye Pyεeri. Yawutuu di bi shi wu sama wii na wu ne feefεe we. Lee wuu na Yawutuu bi sɔɔ karijεegε ki pye pu ni shi watii shen wa shishiin te ni we, di da jo wu ta jé wu puga we, kelee di binne li bε ni wu ni we. Ga le kashεe le funjɔ ni Kile bi giin Pyεeri di li cε na shi wu sama bεeri bε wo pu ne Kile wo Jozaama pe.

Lee ya li shεe na wù na wùye shɔnri, na yu na: «Ne ni ȳmuŋɔshiin ne shi ninumɔ we» na Kile ya jo na lee li xɔ wù te ni. Shi wa ya pɔrɔ wa na Kile mu we. Shi tuuyo yi wo sipyii pu bεeri pu ne nigin Kile mu.

Kile funjɔ ki wa wù shi wu wo zhɔnrɔgɔ kasɔrɔgɔ ki shan laha wà, wù da wùye lejεe, wù da wùye wii nigin ali wù nehe bye wù ne shinumɔ we.

Kile ya yemu jo Pyεeri mu ge, wù wù funjɔ yaha nidogo yee na tuun bεeri ni keree bεeri ni na Kile ya yaaga kemu pye feefεe ge, na wù ganha ba kee wii sanha yanmunɔrɔgɔ we.

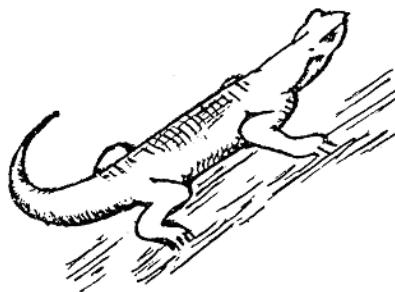
ȳnunjɔ feni kalaa - Macoo 28:19

Yi nɔ shi wu bεeri na, y'i pu pye na kalaapiire!

Yi pu batize To Kile ni Ja ni Fεfεerε Munaa mege na!

- Kalaatcōgō 15 -

Kapyegee 10:9-16

⁹ Kee caja ki nimuguro a tudunmōcō p'i dēejē Zhope kulo li na. Lee di caja ki ta jniјe niјe ni, a Pyeeeri di dugi kataja na na Kile jneeri. ¹⁰ A xuugo di ba wu ta p'i sanha shōhō xō wē. Na pu yaha pu na yalige ki sori Pyeeeri mu, a Kile di kaa la shē wu na. ¹¹ A wu fugba wu jō ja k'a mugi, na yaaga ka ja wà kemu ya foro fatōgbōhō feni ge. Ki geye shishēerē we bi co pō, k'i diri na ma jniјe mu. ¹² A Pyeeeri di tōcōyō shishēerē yaјmuј ye bēeri, ni jniјe yakokaara bēeri, ni shazhēerē tuuyo bēeri ja kee fatōbōgō ke funjō ni. ¹³ A mujuu la di Pyeeeri pye: «Pyeeeri yìri, m'a ya gbo ma xa!» ¹⁴ A Pyeeeri di jo: «Ahayi, Kafō! Yaaga kemu bēeri k'a nōhō, kelee ki na jne yafunjō ge, ne sanha kee ka shi li ja wē.» ¹⁵ A mujuu l'i foro sanha na Pyeeeri pye: «Kile ya yaaga kemu pye feefee ge, ma ganha ba kee wii sanha yaјmunčōrōgō wē.» ¹⁶ A pee jomō p'i jo fo tōčnii taanri, taapile ni a fatōbōgō k'i dugi kari fugba wu ni.

1. Jñaha Yesu di bi byi kafēegbōhō ki yiriduun wu ni wē?

2. Lekē Yesu d'a pye a kafēegbōhō k'i yere wē?

3. Yegeye shuun wekē Yesu d'a pye wu kalaapyiire ti na wē?

Yesu na sēlē kafēegbōhō ke ni lokuruyo yi na a y'i yere taapile ni, a tunmō pu bēeri di yere, lee ya li shēe na Yesu jne sefēerē ti bēeri fō, na yaјmuј bēeri be y'a kuu wu sefēerē ti mu.

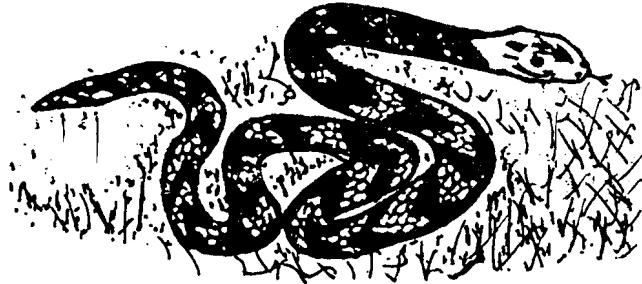
Yemu talejuu wa yu na: Suu bu bye ma jnahagbaa na, mējē ya ma fyēnmēe wē, wēe na ja yee ninuyō jo lee jogana li na jo ma bu da Yesu na, wu na jé ma ni ma cōnrcōmō keree bēeri te ni.

Jñuјō feni kalaa - Oromē Sheen 8:31b

Kile bi jne ni wēe ni,
jōgō na já sanha wēe na wē?

- Kalaatccog 7 -

Yohana 3:14-18

¹⁴ Kile tudunmcc Musa wo tuun wu ni, na wu yaha sipoŋj ki ni, w'a tɔɔrɔ dajnaa yàa na pye wɔ, na wu yirige suri tinne la ni sipyii pu niŋe ni. Yirigegana lemu na w'a wɔ wu yirige ge, li waha l'i waha, mu Sipyaa Ja wu bε ya yàa na pa yirige lee yirigegana li na, ¹⁵ kɔnhɔ sipyaa sipyaa w'a dà wu na ge, wee di jìi sicuumc nixhɔbaama ta.»

¹⁶ Bani koŋɔ ya taan Kile mu tehene baa, fo w'a sɔɔ na wu Ja nigin pe wu kan na pye saraga, kɔnhɔ sipyaa sipyaa w'a dà wu na ge, wee ganha bu gyεegi wε, ga wu jìi sicuumc nixhɔbaama ta. ¹⁷ Kile ya ta wu Ja wu tun na pa koŋɔ na, kɔnhɔ wu ba kiiri kɔn sipyii na wε, ga w'a wu tun na pa, kɔnhɔ koŋɔ sipyii di shɔ wu baraga ni.

¹⁸ Sipyaa wemu bu dà wu na, Kile da ga ba kiiri kɔn weefɔɔ na wε. Ga wemu bu bye wu ya dà wu na wε, kiiri ya kɔn xɔ weefɔɔ na. Bani Ja nigin wemu w'a foro Kile ni ge, wu ya dà wee na wε.

1. Na wù ganha ba wù funyɔ shaa ni jaha ni-i wε?

2. Jaha na Yesu di wèe pyi na wèe pu sige yaweye yi fyεngana ni shashεεre ti wii wε?

3. Lekε wèe d'a yaa na fənhε sha wε?

Kalaa wemu wèe ya daa we xuu we ni ge, wee ya li shεε na Kile funyɔ ya wuu wu yayaaga ni ki mago keree na bada wε.

Le Kile ya zhaa wù mu ge, wù funzhaga yaha, wù wù keree bεεri yaha wee keŋε na. L'a pye wù jɔlige kaa la, wù logbaga kaa la, wù faleye kaa la, wù labye kaa la, na fara keree ki sajaa bεεri na, wù kee bεεri yaha wu keŋε na. Wee wu jε wèe wo fugba To Kile we, wèe kaa ya dan wu ni fo xuuni.

Wèe wo koŋɔ tiinne li funyɔ ni, jaha wèe da yaa na fənhε sha wε? Wèe ya yaa na fənhε Kile wo saanra te sha. Kile wu jε sipyii pu bεεri wo saan. Sipyii bεεri ya yaa na fənhε tateεengε nizhiige kan wu mu pu keree ki bεεri ni.

Wèe ya yaa na wùyε kan Jozaama pu jo wu bε mu kɔnhɔ sipyijεhεmεε bε di puye kan Kile mu, p'i wu cε pu saan.

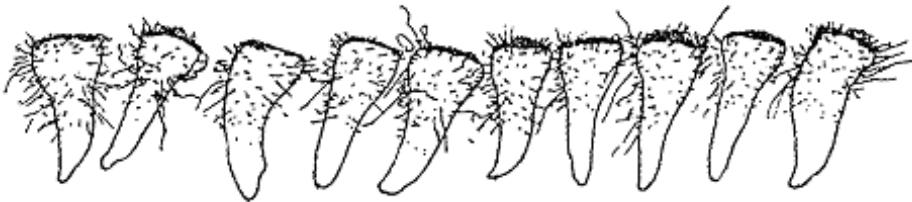
Lekε yee di wa fənhε na zhaa yi wo koŋɔ tiinne li funyɔ ni wε? Kabyaa ya? Cèe ya? Namaa ya? Motoo ya? Mɔbilegee ya? Piyεyε ya? Xuu wekε ni Kile di jε tateεengε nizhiige ki ni mu wo juiifeere ti ni wε?

Juŋɔ feni kalaa - Macoo 6:33

Yi fənhε ya Kile wo saanra te ni wu wo tiime pe shaa.
Lee kadugo na Kile na ye yanmuŋɔ ye bεεri kan
yi mu, na la taha yi na.

- Kalaatcögö 14 -

Macoo 6:25-27, 31-34

²⁵ «Lee wuu na n'a da yi jo yi mu, yi ganha ba yi funyö shaa ni yi jöshaga ni na jaha y'a da li, kelee jaha y'a da gbuu we. Yi ganha ba yi funyö shaa ni yi cére faya ni, na jaha y'a da leni we. Ta munaa ya ye yalige na, ceepuuro be d'a ye cére faya na we? ²⁶ Yi shazheere te wii fugba we ni. Ti wa yeme nuri we, t'i wa shinma koon we, t'i wa shinma kemee na yeri kpöngö ni we. Ga yee fugba To wu ti jü shaa. Ta yee ya ye shazheere na na kanha we? ²⁷ Jögö wu wa yee ni, wemu na já ali jeere be fara wuyë pyaa shi wu na ni funzhaga ni we?»

³¹ Lee wuu na yi ganha ba yi funyö shaa na: <jaha wée da da li we?> kelee <jaha wée da da gbuu we?> kelee <jaha wée di da da leni wù faya we?> ³² Kile cebaalaa p'a ye yanmuyc ye beeeri shaa. Yee fugba To wu kunni ya li ce na yee mago wa ye yanmuyc ye na. ³³ Yi fenhe ya Kile wo saanra te ni wu wo tiime pe shaa. Lee kadugo na Kile na ye yanmuyc ye beeeri kan yi mu, na la taha yi na. ³⁴ Yi ganha ba yi funyö shaa ni njiga kaa ni we! Yi njiga keree yaha njiga keje ni! Caña beeeri ki jne ni ki njungs concöni.»

1. Yaaga keke tuugo Kile tudunmoo Musa d'a yirige suri tinne na we?

2. Li waha l'i waha na jögö be wa yaa na yirige mu we?

3. Sipyaa sipyaa w'a dà Yesu na ge, jaha weeföö di da da we?

Na Izirayeli nagoo pu yaha sipojö ki ni, p'a jurumu pye, a Kile di wäccö yaha pu na pu noni. Lee kadugo na a Kile di Musa pye na wu tccörcä dajaa wä yäà, wu wu yirige suri tinne na, kohnö wä wa ba wa nö, a wuföö di scc na cñjuñ yirige na tinne li wo wä wu wii, weeföö di shö. Kile tudunmoo Musa na wä wu yirige, lee wa bi Yesu be wo yirigegana li shee cabaya na. Yesu na yirige tinne na, lee ya pye kojö sipyii beeeri wo jurumu wu wuu na. Lee wuu na sipyaa sipyaa w'a dà Yesu na ge, ma jurumu na yafa ma mu, m'a jnii sicuumö nixhöbaama be ta.

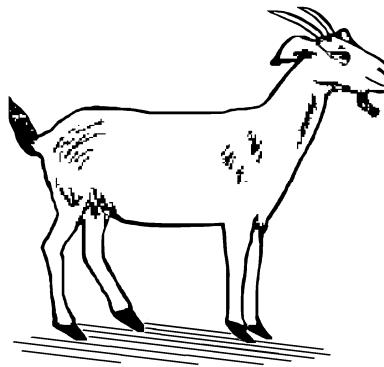
Ta mu ya dà Yesu na? Ma bu da m'a dà Yesu na, ta mu ya dà li na na w'a ma jurumu wu yafa ma mu?

Jnujö feni kalaa - Yohana 3:16

Bani kojö ya taan Kile mu tchene baa, fo w'a scc na wu Ja nigin pe wu kan na pye saraga, kohnö sipyaa sipyaa w'a dà wu na ge, wee ganha bu gyeeëgi we, ga wu jnii sicuumö nixhöbaama ta.

- Kalaatccgč 8 -

Macoo 25:31-34, 41

³¹ «SipyJa wu ba ba wu nccrc wu ni tuun wemu ni ni mellekees pu beeri ni, wu na ba diin wu saanra koro nccrc wuu li ni. ³² Shi we beeri na ba binne wu taan. Wu na ba pu waa na laha pu ye na ba yatccnahama ma wu dubyaa ni wu sikaa waa laha me pu ye na we. ³³ Wu na ba dubyaa pu yaha wu kanige ce, na sikaa pu yaha wu kamene ce.

³⁴ «Ayiwa, saan wu na ba wu kanige ce wuu pu pye: <Yi pa, na To wu wo duba nagoo pee. Saanra temu t'a gbegele na yaha yee jaha na fo kojč ki yaaduun wu ni ge, yi pa je tee ni, y'i ti pye yi wuuro.

⁴¹ «Lee kadugo na saan wu na kamene ce wuu pu pye: <Yi laha na taan, yee lanji fee piiri! Yi she na fugibaaga ki ni, kee kemu k'a gbegele na yaha Shitaanni ni wu wo mellekees pu kaa na ge.»

1. Yamafee tuuyo yekε yi bi sinnεe gbalaa pu nohč ni we?

2. Dii pee di bi juuŋč we?

3. Ná wemu w'a yèe kεlεe taanri ni gbarataanri ta yama pu nage, dii wee ná wu d'a pye na juuŋč we?

Xuu wemu wèe ya kalaa ge, we ná yama fč we bi cuuŋčgana latii ce wuye na lōhč ki kadugo na we. Ga a Yesu di wu cuuŋč kōnčhč wu li ce na sicuumč tataga katii bε wa kemu jε ke lōhč ke we. Lee ya li shee be na se wa Yesu ni na yama fεe cuuŋč.

Yee wa ba yá, kelee wufč sipywa na yá, leke yee di jε ma bye we?

Ma na bye kanna ma zhe tubabuu wεre shč, kelee na she tige wεre sha. Mu kunni ma yaa na fenhe pa Yesu mu, bani wee ye wu jε sicuumč nivama kanvč. Lemu ya saha yama fč mu we, lee jε zunjč wεre. M'a yaa ma she tee beeri ni.

Jnuŋč feni kalaa - Macoo 11:28

Y'a ma na mu, yee piimu beeri p'a kanha, tuguro di jε yi jnuyc ni ge; ne na jnčmč kan yi mu.

- Kalaatcögö 13 -

Yohana 5:2-9

² Zheruzalemu kulo li ni, kujcö lemu ni dubyaa pu ma jin ge, lchö ka bye wà wege ka ni lee kabanugo. P'a bi kee wege ki mege yiri Yawutuu jomcö pu ni na Bëtisayida. Gbalaa kaguro pu bi yereñe kee wege ki kabanugo. ³ Yama fee niñehemee pu bi sinne pee gbalaa pu nchö ni. Fyenmee, ni tçögegeye fees, ni faannaa, [pee beeri bi ma lchö ki sigee, ki ba ñehë. ⁴ Bani Kafcö wo mëleke wa wu ma digi lchö ki ni tuun wa ni, na ki ñehë. Ba wee ya lchö ki ñehë xö wë, yama fcc wemu bu fënhe tigi kee ni, yama tuugo kemu bëeri ki ñe weefcc na ge, pee na xhc.] ⁵ Ná wa bye wà wee bi yee këlee taanri ni gbarataanri (38) ta na yá. ⁶ Ba Yesu ya wee ná wu ja w'a sinne wë, na li cë na w'a mò wu yama pu na. A wu wu yege na: «Mu funjö ki wa m'a juunjö gë?» ⁷ A wu Yesu ñcö shü na: «Karamögöna we, lchö ki ba ñehë, sipyä wa ne mu wemu na ne lö di dirige ki ni wë. Ne bu jo di yìri naye mu, yani ne wu nö ge, watii na fyaala tigi ne jaha na.» ⁸ A Yesu di wee ná wu pye: «Yìri m'a ma yasinnege ki lö, ma da jaari.» ⁹ Taapile ni a wu juunjö, a wu yìri na wu yasinnege ki lö, na ganha na jaari.

1. Yesu, Sipyä Ja, ba ba, lekë wu da ba bye wë?

2. Sipyii piimu pu ñe Yesu wo dubyaa pu ge, lekë wu da ba bye pee mu wë?

3. Sipyii piimu pu ñe ba sikaa ñe-ë ge, pee do?

Yesu ba guri pa, wu na ba kiiri kón wù bëeri na. Sipyii piimu p'a taha Yesu feni, na wu ñcmee co ge, pee pu ñe wu wo dubyaa pee.

Piimu p'a Yesu she na wu ñe Shovcö wë, na datha Shitaanni feni ge, pee pu ñe sikaa pee.

Pee ni Shitaanni ni jinaa na ba wá na fugibaaga ki ni shiizhan.

Yesu wo dubya wa mu be ñe laa, ta sika mu ñe?

Ñunjö feni kalaa - Yohana 10:27

Ne wo dubyaa p'a ne jomcö nuri.

Ne pu cë, p'i dëri be ne feni.

- Kalaatccgo 1-8 -

Luka 10:17-20

¹⁷ Pee tudunmoo kelée gbarashuun ni shuun (72) wu fundanga wuu ya kuri pa, na jo: «Kafco, ali jinaa bε ya kuu wèe mu mu mègε ki gbɔrc ni!» ¹⁸ A Yesu di pu pye: «Nε Shitaanni nidogo ja na yìri fugba we ni ba Kile-jiñe jne wε. ¹⁹ Li wii, n'a se kan yi mu y'a jaari wɔlc ni namaa juñc ni, y'i wù Pεn wu wo sefεerε ti bεeri tɔnhɔnɔ yi tɔcɔc ni, yaaga ka shishiin wa da já kakuunɔ pye yi na wε. ²⁰ Ga lee bε na yi funyɔ ganha bu daan na jinaa ya kuu yi mu wε. Ga yi funyɔ yi taan, bani yi mεyε wa ka fugba we ni.»

1. Sipyä wemu bu jo wu dahan Yesu feni, w'a yaa na lekε pye wε?
  2. Di sipyä di da já wu munaa juñc wolo njiga na wε?
  3. Sipyä wemu bu shiige le wuyε ni Yesu ni Jozaama pu kaa jo na sipyii mu, Yesu cabanya lekε l'i da ba bye wε?
-

Na taha Yesu feni, lee ya faha wε. Wù bu jo na Yesu feni wù da dahan, w'a yaa na pye kanhama tuugo bεeri sorovεε, w'a yaa na kadugo le ke kojɔ ke wo keree kii ni ma na jo warishagaguunɔ, ceshagaguunɔ, namashagaguunɔ ni jurumu tuuyo yisaya bεeri ni.

W'a Yesu nidaan pyi, wù da wu Jozaama pu bε yu shiige baa njinaa wo sipyii pii mu, pee piimu pu jne jurumupyii ni sipyitiibaalaa Kile jaha tāan ge.

Dii yi wa mu shizhaa na wε?

Juñc feni kalaa - Marika 8:34

«Wa funyɔ bi jne wu binne ni na ni, wu she wuyε ni, wu wu korikoritige ki lɔ taha na feni. »
Yesu w'a jo mu.

- Kalaatcög 12 -

Marika 8:34-38

³⁴ Lee kadugo na a Yesu di sipyii pee ni wu kalaapiire ti yiri, na pu pye: «Wa funjɔ bi jɛ wu binne ni na ni, wu she wuyɛ ni, wu wu korikoritige ki lɔ taha na feni. ³⁵ Bani sipyia we w'a giin wu wuyɛ pile munaa juŋɔ wolo njaa ge, wee na ba buun wu munaa ni jiga na. Ga we w'a bɔnri wu munaa ni njaa ne ni Jozaama pu wuu na ge, wee wu da ba wu munaa juŋɔ wolo jiga na. ³⁶ L'a naha jɔ sipyia na wu koŋɔ yaŋmuŋ bɛeri ta, wu ba buun wuyɛ pile munaa ni wɛ? ³⁷ Yaaga keke sipyia di da já daga wu munaa juŋɔ wolo wɛ? ³⁸ Njaa wo sipyii pii jɛ jurumupyii, p'i ya tii Kile naha tàan wɛ. Lee wuu na sipyaa sipyia w'a shiige le wuyɛ ni, na bye wu ya ne ni na jomɔ pu kaa yu sipyii mu-i ge, Sipyia Ja wu bɛ na ba shiige le wuyɛ ni weefɔ shizhaa na, wu ba ba wu To Kile wu wo ncɔrɔ wu ni tuun wemu ni, ni wu fefɛere melkekɛ pu ni.»

1. Jaha na tudunmɔɔ kεlɛɛ gbarashuun ni shuun w'a bi ni fundanga na wɛ?
  2. Jaha Yesu d'a kan tudunmɔɔ pu mu wɛ?
  3. Yesu ya jo na tudunmɔɔ pu funyɔ taan lekɛ wuu na wɛ?
-

We xuu we ya li shɛɛ na se wa Yesu ni na wèè shuu Shitaanni ni jinaa ni yaŋmuguuyo yi bɛeri na.

Sefɛere temu Yesu ya kan tudunmɔɔ pu mu a pee di kii keree kii pye ge, tee sefɛere ti ninuuro w'a kan wèè bɛ mu njaa. Tee sefɛere t'a lowaa kaan wù mu na fyaara kɔri na leri wù na. Shitaanni na to na yìri fugba we ni ba Kile-jine jɛ wɛ, lee ya wu fanhaxhɔɔrɔ shɛɛ Yesu wo sefɛere ti naha tàan. Yesu na wu kalaapiire ti pye ti funyɔ taan ni ti meyɛ ga ni fugba we ni, lee ya li shɛɛ na Yesu wo sefɛere ti ya da ke njɛ ke yɛ na wɛ, ga na fugba sefɛere ti be ti jɛ wu wuuro. Ma bi da Yesu na, li cɛ na tɛhenebaa fundanga ki jɛ ma wogo njɛ ke ni fugba we ni, na fara sefɛere be na.

Lekɛ li d'a yaa na pye mu bɛ wo fundanga kaa wɛ?

Juŋɔ feni kalaa - Luka 10:20

Ga lee bɛ na yi funyɔ ganha bu daan na jinaa ya kuu yi mu wɛ. Ga yi funyɔ yi taan, bani yi meyɛ wa ka fugba we ni.

- Kalaatccogc 9 -

1 Pyeeeri 5:8-11

⁸ Yi kaseegē ta yi gori yaha jìi na, bani yi pēn Shitaanni
wu jē ba cēnri jē wē, na guuri, na jaari na yeree na
yaaga shaa di joo. ⁹ Yi ganha bu sōcō wu mu wē, yi yi logoo
waha n'a daa wu feni. Yi li cē na yi cebooloo Kiriceen pii
pu wa caraga kojō ke na ge, na pe kanhama pe shi wa pee
bē taa.

¹⁰ Yi bu ganha mu jeri, niime wu bēeri fōcō Kile we w'a yi
yiri wu wo wo nixhōbaama wu kaa na Kirisa wo
karijēegē ki ni ge, weeyē pyaa na ba yi kemē yāa, na
fanha kan yi mu keree bēeri ni, kōnhō yi jō di já fa. ¹¹ Se jē
wee ni fo gbee. Amiina.

1. Jaha wuu na Ibirayima d'a Kile jōmēe co wē?

2. Lekē Ibirayima d'a pye lee di li shēe na w'a dà Kile na wē?

3. Jōmēhēe kiikē Kile d'a lō Ibirayima mu, na kee jō fa
wu mu wē?

Kile jē jōmēe fōcō tuun bēeri ni wu kajogoo bēeri ni. Keree
kiimu yē jaha w'a wee wù mu ge, kee jē na wēe pu dà wee Kile
na, wù wu jōmēe co. Ibirayima ya le cē na li pye, a Kile di wu
jōmēhēe ki jō fa wu mu.

Dii yi wa mu mu wē?

Lemu l'a fiinjē ge, Kile ya li shaa mu bē mu ma pye n'a daa fōcō
wee na, m'a wee jōmēe co.

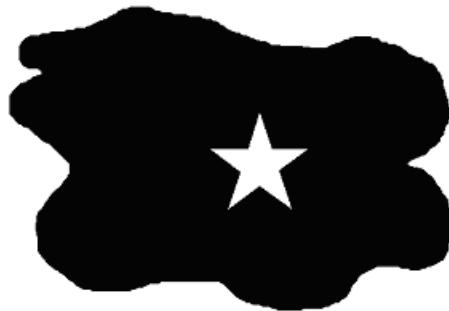
Li cē na Kile jē jōmēe fōcō tuun bēeri ni. Jōmēhēe kiimu w'a lō
wù mu wu Kafila wu ni ge, wu na ba kee jō fa nakaara baa.

Jūnjō feni kalaa - Heburuu 11:11b

W'a dà li na na jōmēe fōcō wu jē
jōmēe li ccvēl we.

- Kalaatcögö 11 -

Heburuu 11:8-12

⁸ Wu n'a daa wuu na Ibirayima ya Kile jomées co wu yiriduun wu ni Kile mu. Kile bi da fiige kemu kan wu mu, kee di bye wu cën ge; a wu foro wuyé pyaa wo fiige ki ni, na kee koo co na ta wu ya ki sanha cë wé. ⁹ Wu n'a daa wuu na w'a she bye nadadiinmë kee fiige ki ni, kee kemu wo jomées l'a lɔ wu mu ge. A w'i wu wo tiinne li pye faya piyeyé ni. Lee Ishaaga ni Yakuba bë ya pye. Lee jomées le ninunc Kile bi lɔ pee bë mu. ¹⁰ Ibirayima bi kugbɔɔ naha wii lemu nohɔshanma p'a jɔ ge. Kile wu jë lee kulo le wo kajahashɔɔnrimë ni li yereñevɔɔ.

¹¹ Wu n'a daa wu wuu na Kile ya pya kan Sara mu, ali na wu ta w'a le be xuuni. Bani w'a dà li na na jomées fɔɔ wu jë jomées li lɔvɔɔ we. ¹² Lee wuu na, ali na legé fanhaxhɔɔrɔ yaha t'a nɔ wu poo wu na, w'a nagoo niñehemës ta, piimu p'a jëhe ba fugba wɔrɔɔ ki jë wé, ni ba suumɔɔ lɔhɔ jɔ gbazhenhë jë wé.

1. Yekë we xuu we di yu Shitaanni shizhaa na wé?

2. Leke wèè d'a yaa na pye na saha ni we xuu we ni wé?

3. Lowaa jomɔ pekë wèè di daa vərisee 10 ni 11 wu ni wé?

Wèè ya yaa na kaseegë yaha wuyé na ba sɔlɔɔ jë wé, wù gori yaha jìi na. Ba sɔlɔɔ ya kaseegë yaha puyé na xuuni yacoyo shizhaa na wé, na wù pye ba pee jë wé.

Wù li cë na cënri jë yacoñjø kemu kapyegee ni Shitaanni wogoo ya foro kiye feni ge.

Wù ganha da zɔɔ Shitaanni mu wé. Lee kɔri wù she Shitaanni wo jidaan keree bëeri ni. Wù li cë na Kile ye pyaa na ba fanha kan wù mu keree bëeri ni kɔnhɔ wù jɔ di já fa, bani se jë wu ni tuun bëeri ni.

Muyé pyaa ki mu, keree kiikë wèè d'a yaa na she Shitaanni mu wé?

Jñuñjø feni kalaa - 1 Pyëeri 5:8

Yi kaseegë ta yi gori yaha jìi na, bani yi pen Shitaanni wu jë ba cënri jë wé, na guuri, na jaari na yeree na yaaga shaa di joo.

- Kalaatcōgō 10 -

Macoo 23:25-26, 29-33

²⁵ «Bōongō ki wa yee shuun shuun jovee pii wogo, yee saliya karamogōlōcō fara yee Farizheen na! Yee ma cēgbuugoo ni goleye kaduyo jii na fiinni, na ta yi d'a ni nagaara yañmuycō, ni yi lakuuñcō yañmuycō na.²⁶ Farizhen fyēn, fēnhē cēgbuu le, ni golege ki funjō ki je, lee bu bye, yi kaduyo yi bē na bye fēfēe yi mu.

²⁹ «Bōongō ki wa yee shuun shuun jovee pii wogo, yee saliya karamogōlōcō fara yee Farizheen na! Yee wa Kile tudunmōcō pu faya yi yari na jōgi. Piimu p'a Kile jōmēe co ge, yee wa pee wo faya yari ni kaceñees ni.³⁰ Yee wa yu na yee da ba bye ni yi wo tii pu ni pu wo caña jii li ni, na yee bi da ga sōcō di pu tēge pu Kile tudunmōcō pu gbo wē.

³¹ Lee funjō ni yeeyē pyaa ya li sheē na piimu p'a Kile tudunmōcō pu gbo ge, na pee wo nagoo yee jē.³² Ayiwa, yi she na ha na, yi sefēe p'a lemu jō kōn ge, yi lee jō fa!

³³ Wōlcō yee jē, matōn nagoo. Yee na já pye dii na yiyē tānha Jahanēmē na wē?»

1. Piike pu jē shuun shuun juu pu wē?

2. Kapyegee kiike wuu na Yesu di pii sipyii pii kaa yu wē?

3. Jìli yaaga keke ni Yesu d'a pu taanna wē?

Yesu ya yu ni saliya karamogōlōcō ni Farizheen pu ni fefēere shizhaa na, na sipyaa sipyā w'a wuyē pye Kile koro jaarivōcō sipyii jēnaga na, na ta l'i jē mu wufōcō zōjii li na-ē ge, na Kafila shuun weefōcō ya yu. Shuun shuun jōvōcō wu jē wufōcō.

Dii y'i wa mu shizhaa na wē? Ba mu ya keree ki pyi sipyii jii na wē, mu li wa ma zōjii li bē na ya?

Jūñcō fēni kalaa - 1 Pyēeri 2:1

Lee wuu na, yi kakuuyo yi bēeri yaha, yi nañmahara ti bēeri yaha, yi shuun shuun juuro ti bēeri yaha, ni jēpēenguuno, ni mēkyēegējē keree ki bēeri.